

Onderwerp**Voortgang DE-on op basis van het jaarverslag en jaarrekening 2017****Kern mededeling:**

De provincie heeft in 2014 aan de Stichting DE-on (DE-on) een subsidie verstrekt met als doel actief bij te dragen aan de versnelling van de energietransitie. Deze subsidie kan DE-on aanwenden voor het financieren van het (doen) ontwikkelen en het (mede)financieren van projecten door middel van participaties, garanties en het verstrekken van leningen voor energiebesparing en/of het duurzaam opwekken van energie in die delen van de markt die zich autonoom niet, onvoldoende of traag ontwikkelen. Bij het subsidiebesluit zijn voorwaarden en verplichtingen opgelegd over o.a. de wijze van rapporteren, zoals het jaarlijks verstrekken van de jaarrekening, het jaarverslag en de bijbehorende accountantsverklaring over het voorgaande jaar.

Dit jaar stelt DE-on een voortgangsverslag op over de afgelopen jaren en koppelt daar een geactualiseerd meerjarenplan en meerjarenraming aan. Op basis hiervan zal er een tussentijdse beoordeling plaatsvinden van de resultaten van DE-on tot nu toe. Dit voortgangsverslag en de geactualiseerde meerjarenraming zal door DE-on tegelijk met het jaarplan 2019 worden aangeboden.

Wij hebben toegezegd Provinciale Staten via een mededeling te informeren over de voortgang van DE-on. Met deze mededeling voldoen wij aan onze toezegging.

Mededeling:

Wij hebben tijdig het jaarverslag met jaarrekening over 2017 ontvangen van DE-on. Deze voldoet aan de gestelde eisen en is bij dit voorstel gevoegd. Onze bevindingen over de resultaten zijn als volgt:

- In 2017 heeft DE-on bijna € 1 mln. gefinancierd door uitkering van twee leningen. Een lening bedoeld voor een houtverbrandingsinstallatie die de stadsverwarming in Lelystad voedt en de andere lening is verstrekt aan de Torenhoeve bio vergisting in Biddinghuizen voor de productie van elektriciteit en warmte. In totaal heeft DE-on tot en met 2017 € 2,1 mln. geïnvesteerd. Dit zal in 2018 naar verwachting fors toenemen, o.a. door het project aardwarmte in Luttelgeest.
- Verder heeft DE-on in de gemeenten Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Zeewolde en Dronten ondernemers bij elkaar gebracht om gezamenlijke daken van zonnestroominstallaties te voorzien. De ontwikkeling wordt uit de Green Deal gelden gefinancierd en bij realisatie weer in rekening gebracht bij de betreffende projecten. Er is in 2017 SDE+ subsidie aangevraagd voor totaal 30 MW aan zonnepanelen. Naar verwachting zullen hier financieringsaanvragen voortkomen voor DE-on.
- De maatschappelijke resultaten van DE-on zijn positiever dan de prognoses en subsidieverplichtingen. Tot en met eind 2017 wordt een CO2 besparing gerealiseerd van 19.561 ton per jaar. Geprognostiseerd was 10.013 ton en volgens de subsidieverplichting zou dit 8.000 ton per jaar moeten zijn. Daarnaast werd een multiplier van 10,1 op de uitgezette middelen gerealiseerd tegen een minimum te realiseren multiplier van 5. Voor iedere door DE-on gefinancierde euro heeft dus een investering plaatsgehad van 10 euro.
- Het resultaat over 2017 is € 90.284,- negatief. Er zijn minder inkomsten uit investeringen dan voorzien door de lage rentestand enerzijds, (dit is van invloed op de vergoeding voor banktegoeden, maar ook op de ver-

Registratienummer

2293161

Datum

28 augustus 2018

Auteur

A.P. Weener- v.d. Zande

Afdeling/Bureau

RE

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Fackeldey, J.A.

**Ter kennisname aan PS en
burgerleden**

Mededeling

Bladnummer

2

Registratienummer

2293161

goeding voor de investeringen), en het met een jaar achterlopen van de investeringen anderzijds. DE-on stuurt succesvol op lage kosten voor de bedrijfsvoering. Door het negatieve resultaat groeit het negatieve Eigen Vermogen van DE-on tot € 132.515,-. Toch is het gerealiseerd cumulatief resultaat over de jaren 2014-2017 iets beter dan was geraamd in het oorspronkelijke Meerjarenplan.

- Bij het opstellen van de Programmarekening 2017 van de provincie is in overleg met de accountant een voorziening getroffen voor het negatief eigen vermogen van DE-on van € 178.000. (saldo ultimo 2016 + verwacht resultaat 2017). Het werkelijke negatieve eigen vermogen van DE-on bedraagt per ultimo 2017 € 132.515,-. In het najaar van 2018 zal op basis van de geactualiseerde meerjarenprognose en de eindejaarsverwachting 2018 bekeken worden of de voorziening voldoende is.
- Wij concluderen dat DE-on ruimschoots voldoet aan de in de subsidievoorwaarden genoemde verplichtingen; succesvol stuurt op lage bedrijfskosten; een goed oog heeft voor (potentiële) mogelijkheden en initiatieven die een belangrijke meerwaarde leveren aan de energietransitie in Flevoland en de ontwikkelingen en kansen in de markt van duurzame energie. Anderzijds kampt zij met lange aanlooptijden tussen initiatief en uiteindelijke investeringen en een (niet te beïnvloeden) lage rentestand.

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
Jaarverslag en financiële jaarrekening 2017	20180514	ja
Subsidievoorwaarden	1499416	Ja

Ter inzage in de leeskamer

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
		Tot

Financieel verslag

--2017--

Uitgebracht aan:

Het bestuur en de Raad van Toezicht van
Stichting DE-on
Stadhuisplein 2
8232 ZX LELYSTAD

INHOUDSOPGAVE

Pagina

1.	Rapport	
1.1	Algemeen	3
1.2	Realisatie	4
1.3	Financiële positie	5
2.	Verslagen van directie en Raad van Toezicht	
2.1	Bestuursverslag directie	7
2.2	Verslag van de Raad van Toezicht	11
3.	Jaarrekening	
3.1	Balans per 31 december 2017	13
3.2	Staat van baten en lasten over 2017	15
3.3	Toelichting op de jaarrekening	16
3.4	Toelichting op de balans	18
3.5	Toelichting op de staat van baten en lasten	23
4.	Overige gegevens	
4.1	Controleverklaring	26

1. RAPPORT

1.1 Algemeen

Oprichting

Blijkens de akte d.d. 5 juni 2014 werd Stichting DE-on per genoemde datum opgericht.
De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder dossiernummer 60817534.

Doelstelling

De stichting stelt zich ten doel de energietransitie van een traditionele energiehuishouding naar een duurzame energiehuishouding, energiebesparende maatregelen daaronder begrepen, in de provincie Flevoland te versnellen.

De stichting zal zich hiertoe richten op het benutten van kansen om energiebesparings- en duurzame energieprojecten op te starten, te ontwikkelen en/of te begeleiden en op het wegnemen van knelpunten in zowel technische, organisatorische en financiële zin die de realisatie van duurzame energie projecten (kunnen) belemmeren.

De stichting tracht haar doel onder meer te bereiken door:

- a. het werven van fondsen en subsidies welke kunnen bijdragen aan het realiseren van de doelstelling;
- b. het stimuleren, ontwikkelen, opzetten, begeleiden, faciliteren, coördineren en ondersteunen van duurzame energieprojecten op alle mogelijke manieren, alsmede het financieren van en investeren of participeren in projecten, met name die projecten die op de reguliere markt niet voor financiering in aanmerking komen;
- c. alle overige toegestane middelen die aan de verwezenlijking van de doelstelling dienstig kunnen zijn.

Bestuur

De directie wordt gevoerd door:

- de heer drs. H.J. de Vries

De Raad van Toezicht bestaat uit:

- de heer ir. J.F. Schut (voorzitter)
- de heer mr. M.W.F. Oosterhuis
- de heer dr. G.J. Zijlstra

1.2 Realisatie

Ter analyse van het resultaat van de stichting verstrekken wij u de onderstaande opstelling, welke is gebaseerd op de staat van baten en lasten.

	2017		2016	
	€	%	€	%
Baten	118.109	100,0%	208.644	100,0%
Projectkosten	92.084	78,0%	47.594	22,8%
	26.025	22,0%	161.050	77,2%
Management- en bestuurskosten	189.067	160,1%	194.636	93,3%
Huisvestingskosten	3.725	3,2%	4.339	2,1%
Verkoopkosten	8.075	6,8%	5.383	2,6%
Kantoorkosten	1.414	1,2%	3.906	1,9%
Algemene kosten	1.435	1,2%	72.631	34,8%
Totaal bedrijfskosten	203.716	172,5%	280.895	134,7%
Bedrijfsresultaat	(177.691)	-150,5%	(119.845)	-57,5%
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	87.622	74,2%	78.749	37,7%
Rentelasten en soortgelijke kosten	(215)	-0,2%	(200)	-0,1%
Som der financiële baten en lasten	87.407	74,0%	78.549	37,6%
Resultaat voor belastingen	(90.284)	-76,5%	(41.296)	-19,9%
Belastingen	0	0,0%	0	0,0%
Resultaat na belastingen	(90.284)	-76,5%	(41.296)	-19,9%

1.3 Financiële positie

Ter analyse van de financiële positie van de stichting verstrekken wij u de onderstaande opstelling, welke is gebaseerd op de gegevens uit de balans.

	31 december 2017		31 december 2016	
	€	€	€	€
Op korte termijn beschikbaar:				
Vorderingen	172.743		114.063	
Liquide middelen	<u>4.330.089</u>		<u>5.476.935</u>	
Totaal vlottende activa		4.502.832		5.590.998
Kortlopende schulden		<u>75.734</u>		<u>31.623</u>
Werkkapitaal		<u>4.427.098</u>		<u>5.559.375</u>
Vastgelegd op lange termijn:				
Financiële vaste activa	<u>2.133.354</u>		<u>1.184.380</u>	
		<u>2.133.354</u>		<u>1.184.380</u>
Gefinancierd met op lange termijn beschikbare middelen		<u><u>6.560.452</u></u>		<u><u>6.743.755</u></u>
Deze financiering vond plaats met:				
Eigen vermogen		(132.515)		(41.296)
Langlopende schulden		<u>6.692.967</u>		<u>6.785.051</u>
		<u><u>6.560.452</u></u>		<u><u>6.743.755</u></u>

Blijkens deze opstelling is het werkkapitaal per 31 december 2017 ten opzichte van 31 december 2016 gedaald met € 1.132.277.

2. VERSLAGEN VAN DIRECTIE EN RAAD VAN TOEZICHT

2. Verslagen van directie en Raad van Toezicht

2.1 Bestuursverslag directie

Algemeen

DE-on heeft in 2017 met een klein team van gemiddeld 1,3 fulltime equivalent gewerkt aan de opdracht van DE-on: de versnelling van de Flevolandse energietransitie van een traditionele energiehuishouding naar een duurzame energiehuishouding. Door de verrichte inspanningen is een aantal projecten gerealiseerd en is de pijplijn voor 2018 gevuld met verschillende in potentie passende projecten. Bovendien zijn in 2017 voor een grote hoeveelheid zon PV-projecten subsidies aangevraagd en ontvangen. DE-on ondersteunt project eigenaren enerzijds als potentiële financier, soms als (mede) ontwikkelaar en vaak ook als adviseur, waardoor de slaagkans van projecten toeneemt en projecten beter financieel worden door de reguliere marktpartijen.

Ten opzichte van boekjaar 2016 zijn de financiële vaste activa van DE-on met bijna 1 miljoen Euro toegenomen door de uitkering van twee financieringen: een lening aan Begreen in Lelystad, een houtverbrandingsinstallatie die de stadsverwarming voedt en een lening aan de Torenhoeve bio vergisting in Biddinghuizen, een biomassa vergistingsinstallatie die elektriciteit en warmte uit biomassa produceert.

Daarnaast is in 2017 de basis gelegd voor diverse zon PV-projecten in de gemeenten Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Zeewolde en Dronten, waar DE-on als mede-initiatiefnemer is opgetreden in het bij elkaar brengen van ondernemers om gezamenlijk daken van zonnestroominstallaties te voorzien. Deze projecten zijn als ontwikkelprojecten uit de Green Deal gelden gefinancierd. De kosten van de ontwikkeling worden bij realisatie van de projecten in rekening gebracht aan de betreffende projectentiteiten.

Het financieel resultaat over 2017 is € 90.284 negatief. De begroting 2017 ging uit van een resultaat van € 82.000 negatief. Het verschil is het gevolg van minder uitzetting van middelen dan voorzien en daarmee lagere inkomsten uit financieringen enerzijds en een opnieuw gedaalde rente op de spaargelden anderzijds. De kosten van DE-on bleven lager dan begroot, met handhaving van de onverminderde inzet van DE-on.

De 'maatschappelijke resultaten' van Stichting DE-on zijn positiever dan de prognoses en resultaatverplichtingen uit de subsidiebeschikking van de Provincie Flevoland. Met alle uitzettingen per einde boekjaar 2017 wordt een CO2 besparing gerealiseerd van 19.561 ton per jaar, tegen een in het meerjarenplan 2015-2019 geprognoseerde cumulatieve besparing van 10.013 ton CO2 en de uit de subsidiebeschikking voortvloeiende minimale CO2 besparingsdoelstelling van DE-on van 8.000 ton per jaar die met de Provinciale lening moet worden gerealiseerd. Daarnaast werd een multiplier van 10,1x op de uitgezette middelen gerealiseerd, tegen een minimum te realiseren multiplier van 5. Dat wil zeggen dat er met iedere door DE-on gefinancierde Euro een totale investering van 10 Euro heeft plaatsgevonden.

Financieren van projecten

In 2017 heeft DE-on twee nieuwe leningen uitgezet. Daarmee komt het totaal aan financieringen op 6. DE-on ziet dat de markt voor duurzame energiefinancieringen door veel partijen als interessant gezien wordt: DE-on financieringen worden wel regelmatig gevraagd, maar leiden ook met enige regelmaat tot het zodanig (her)structureren van projecten, dat de benodigde middelen alsnog volledig in de reguliere markt verkregen kunnen worden. DE-on geeft vaak mogelijkheden aan waardoor projecten door de markt financieel worden.

2. Verslagen van directie en Raad van Toezicht

2.1 Bestuursverslag directie (vervolg)

De-on ziet wel dat de voorkeur van diverse financiers groeit naar nog grotere projecten, met name op het gebied van zonne-energie. Voor kleinere projecten (onder de 1 miljoen Euro) is eerder behoefte aan DE-on als hulpbron voor financiering. Ook voor projecten in sectoren waar banken en investeerders de risico's lastig in te schatten vinden, zoals biomassavergisting, kan DE-on een goede rol vervullen in aanvulling op reguliere geldmarkten.

Van de kleine energielening, die DE-on sinds 2016 aanbiedt, is nog geen gebruik gemaakt. In 2017 heeft DE-on hier weliswaar meer aandacht aan gegeven en is een aantal aanvragen ontvangen. Deze zijn echter geen van allen omgezet in een lening, aangezien de aanvragers in staat waren (tegen veelal betere condities) bij andere financiers te lenen. In 2018 zal de kleine energielening geëvalueerd worden.

Ontwikkeling van projecten

Voor het ontwikkelen van projecten is in 2015 een subsidie van 365.000 euro ontvangen van de Provincie Flevoland (Green Deal Gelden). Door de inzet van deze middelen heeft DE-on in 2016 actief projecten kunnen (mee)ontwikkelen. Die projecten maken nu deel uit van de pijplijn van mogelijke financieringen door DE-on.

De benutting van de Green Deal gelden is weergegeven in tabel 1.

Provincie Flevoland Green Deal middelen	2017	2016	2015	Totale
	[€]	[€]	[€]	onttrekking
Stand per 1 januari	290.051	337.645		op project [€]
Provincie Flevoland Green Deal middelen dotatie			365.000	365.000
Onttrekking documentatie-set energiebesparende sportvereniging			-6.502	-6.502
Onttrekking project Documentatie GGA B.V.			-8.890	-8.890
Onttrekking project Zonneweide Groen	-5.656	-14.416	-10.458	-30.530
Onttrekking project Zonnepark Vlotgrasweg		-15.961	-1.505	-17.466
Onttrekking Aardwarmte Combinatie Luttelgeest	-8.696	-9.293		-17.989
Onttrekking Energiebesparing	-10.300	-4.655		-14.955
Onttrekking Zon op Bedrijfsdaken Biddinghuizen	-2.082	-788		-2.870
Onttrekking Zon op Bedrijfsdaken Lelystad	-1.409	-1.959		-3.368
Onttrekking Zon op Bedrijfsdaken Noordoostpolder	-34.935	-280		-35.215
Onttrekking Zon op Bedrijfsdaken Urk	-12.195	-245		-12.440
Onttrekking Zon op Bedrijfsdaken Zeewolde	-13.045			-13.045
Onttrekking Gebroeders Kramer Urk	-2.856			-2.856
Onttrekking Zuiderzeeland Circulaire economie	-910			-910
Totale onttrekking	-92.084	-47.597	-27.355	-167.036
Stand per 31 december	197.967	290.048	37.645	197.964

2. Verslagen van directie en Raad van Toezicht

2.1 Bestuursverslag directie (vervolg)

Het ontwikkelwerk is in 2017 met name gericht geweest het realiseren van Zon op Bedrijfsdaken projecten in de gemeenten Urk, Noordoostpolder, Lelystad, Dronten (Biddinghuizen) en Zeewolde. Met de aanpak, waarin DE-on samen met ondernemersverenigingen of de gemeente lokale ondernemers stimuleert om Zon PV op het dak te plaatsen, is in 2017 een grote stap gezet. In het 2017 is er in samenwerking met of door DE-on SDE+ subsidie aangevraagd voor diverse projecten. Deze staan in tabel 2 weergegeven. Naar verwachting vloeien uit deze projecten weer financieringsaanvragen voort voor DE-on.

	[MW]
ZOB Noordoostpolder	6,8
ZOB Urk	1,4
ZOB Lelystad	5,7
ZOB Biddinghuizen	3,7
ZOB Zeewolde	4,1
<i>Losse aanvragen</i>	
SDE+ aanvraag Maatschap Franken (Dronten)	0,7
Zonneweide Groen	5,3
Zonneweide Vlotgrasweg	2,3
Totaal volume in MW Zon PV aanvragen door of met DE-on in 2017	30

In de oorspronkelijke Meerjarenprognose 2014-2019 voor DE-on is uitgegaan van een model, waarbij de exploitatie kosten van DE-on en de kosten voor realisatie van financiering van projecten uitgaan voor de baten uit financieringen. In de Meerjarenprognose werd verondersteld dat de exploitatiesubsidie de exploitatiekosten van de eerste 1,5 tot 2 jaar van het bestaan van DE-on dekken, waarna vervolgens de kosten gedurende de volgende zes jaren nog hoger uitvallen dan de inkomsten. Voor de daarop volgende jaren werd verwacht dat de inkomsten structureel hoger worden dan de kosten, waarmee de aanloopverliezen gecompenseerd worden.

De rente op DE-on's liquide middelen is in 2017 opnieuw gedaald en is daarmee lager dan in de begroting 2017 werd voorzien en veel lager dan in de Meerjarenprognose. De lagere marktrente werkt ook door in beperktere rentevergoedingen die DE-on voor de financiering van projecten kan ontvangen. Daarnaast is de doorlooptijd tot 'financial close' van projecten in de praktijk langer dan verwacht. Hierdoor komen (rente) inkomsten uit financieringen pas later op gang. Per saldo zijn de inkomsten van DE-on in 2017 daardoor achtergebleven bij de begroting. Dat is deels gecompenseerd door een lager kostenniveau.

2. Verslagen van directie en Raad van Toezicht

2.1 Bestuursverslag directie (vervolg)

Het jaar 2017 is -als eerder aangegeven- afgesloten met een verlies van EUR 90.284, dat bijdraagt aan het negatief eigen vermogen van de Stichting. Conform de vigerende leningsvoorwaarden van de Provincie Flevoland zal dit ten laste komt van de geldlening van de Provincie. Het gerealiseerd cumulatief resultaat over de jaren 2014-2017 is desalniettemin iets beter dan geprognostiseerd in het oorspronkelijke Meerjarenplan 2014-2019.

In 2018 zal een nieuw meerjarenplan voor de periode 2018-2023 opgesteld worden. Dit is een jaar eerder dan gepland, maar gegeven de afwijkingen van de aannames in het meerjarenplan 2014-2019 is in overleg met de Provincie en de Raad van Toezicht besloten eerder een nieuwe Meerjarenprognose op te stellen en te bespreken.

Ook in 2018 blijft DE-on op kostenbewuste wijze werken aan het versnellen van de energietransitie in de Provincie Flevoland. De verwachting is dat het volume aan verstrekte financieringen in 2018 zal toenemen. DE-on werkt met veel energie en enthousiasme door aan de duurzame energiehuishouding van Flevoland.

Lelystad, 14 mei 2018
De directie:

de heer drs. H.J. de Vries

2. Verslagen van directie en Raad van Toezicht

2.2 Verslag van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht houdt toezicht op de directievoering van de Stichting. Statutair zijn belangrijke besluiten van de directie aan de goedkeuring van de Raad van Toezicht onderworpen. Daarnaast staat de Raad van Toezicht de directeur als klankbord en met raad en daad terzijde. De Raad van Toezicht vergadert minimaal eens per kwartaal. In 2017 zijn er vijf vergadering van de Raad van Toezicht geweest, waarvan 1 op de locatie Groen Gas Almere. Daarnaast hebben telefonische vergaderingen plaatsgevonden over investeringsvoorstellen.

Besproken onderwerpen

In de vergaderingen van de Raad van Toezicht komen alle voor de Stichting relevante onderwerpen aan de orde. In 2017 lag de focus op het verstrekken van een aantal financieringen aan projecten die binnen de doelstellingen van DE-on passen. Daarnaast werden voorstellen van de directie voor het mee ontwikkelen van projecten en het uitbouwen van de activiteiten van DE-on als mede-ontwikkelaar van projecten door de Raad besproken en goedgekeurd

Ten aanzien van de financiële bedrijfsvoering van de Stichting concludeert de RvT dat zowel de gerealiseerde rentebaten als de inkomsten uit financieren ook in 2017 door niet beïnvloedbare marktomstandigheden achterblijven bij de oorspronkelijke verwachtingen. Het mitigeren van de gevolgen van de lage rentestand is een continu punt van aandacht, waarbij in acht moet worden genomen dat bij het ontwikkelmodel van DE-on de noodzakelijke (ontwikkel)kosten voor de baten uitgaan. De Raad van Toezicht concludeert dat de activiteiten voor 2017 grotendeels binnen de goedgekeurde jaarbegroting zijn gerealiseerd. De Raad van Toezicht geeft haar goedkeuring aan de jaarrekening.

Conclusie en vooruitblik

Terugkijkend op het afgelopen jaar constateert de Raad van Toezicht dat de proactieve aanpak van de directie met een klein en enthousiast team heeft geleid tot een aanzienlijke pijplijn aan projecten en een aantal mooie gerealiseerde projecten. De Raad van Toezicht verwacht dan ook dat 2018 een groei van het aantal projecten en het daarmee gepaard gaande financieringsvolume en CO2 besparing zal laten zien.

Lelystad, 14 mei 2018

De Raad van Toezicht:

de heer ir. J.F. Schut
voorzitter Raad van Toezicht

de heer mr. M.W.F. Oosterhuis
lid Raad van Toezicht

de heer dr. G.J. Zijlstra
lid Raad van Toezicht

3. JAARREKENING

3.1 Balans per 31 december 2017

(Na resultaatbestemming)

		31 december 2017		31 december 2016	
ACTIVA		€	€	€	€
Vaste activa					
<i>Financiële vaste activa</i>	[1]				
Andere deelnemingen		8.000		8.000	
Vorderingen op participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen		510.000		510.000	
Overige vorderingen		<u>1.615.354</u>		<u>666.380</u>	
			2.133.354		1.184.380
Vlottende activa					
<i>Vorderingen</i>	[2]				
Debiteuren		68.027		35.505	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		25.897		0	
Overlopende activa		<u>78.819</u>		<u>78.558</u>	
			172.743		114.063
<i>Liquide middelen</i>	[3]		4.330.089		5.476.935
Totaal activazijde			<u>6.636.186</u>		<u>6.775.378</u>

3.1 Balans per 31 december 2017

(Na resultaatbestemming)

		31 december 2017		31 december 2016	
		€	€	€	€
PASSIVA					
Stichtingsvermogen	[4]				
Overige reserves		<u>(132.515)</u>	(132.515)	<u>(41.296)</u>	(41.296)
Langlopende schulden	[5]				
Overige schulden		<u>6.692.967</u>	6.692.967	<u>6.785.051</u>	6.785.051
Kortlopende schulden	[6]				
Crediteuren		54.743		27.847	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		0		761	
Overlopende passiva		<u>20.991</u>		<u>3.015</u>	
			75.734		31.623
Totaal passivazijde			<u><u>6.636.186</u></u>		<u><u>6.775.378</u></u>

3.2 Staat van baten en lasten over 2017

		2017		2016	
		€	€	€	€
Baten	[7]		118.109		208.644
Projecten	[8]		92.084		47.594
			<u>26.025</u>		<u>161.050</u>
Management- en bestuurskosten		189.067		194.636	
Overige bedrijfskosten	[9]	<u>14.649</u>		<u>86.259</u>	
Som der bedrijfskosten			203.716		280.895
Bedrijfsresultaat			<u>(177.691)</u>		<u>(119.845)</u>
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	[10]	87.622		78.749	
Rentelasten en soortgelijke kosten	[11]	<u>(215)</u>		<u>(200)</u>	
Som der financiële baten en lasten			87.407		78.549
Resultaat voor belastingen			<u>(90.284)</u>		<u>(41.296)</u>
Belastingen			0		0
Resultaat na belastingen			<u><u>(90.284)</u></u>		<u><u>(41.296)</u></u>

3.3 Toelichting op de jaarrekening

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor de kleine rechtspersoon.

Onderneming

Stichting DE-on, statutair gevestigd te Lelystad is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder dossiernummer 60817534.

Activiteiten

De activiteiten van Stichting DE-on, statutair gevestigd te Lelystad, bestaan voornamelijk uit:

- Ondersteuning van duurzame energie projecten, investeren en fondsenwerving.

De feitelijke activiteiten worden uitgevoerd aan de Stadhuisplein 2 te Lelystad.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de rechtspersonen en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Naast de maatschappijen die onder de financiële vaste activa zijn vermeld, zijn nog de volgende verbonden partijen verbonden met de vennootschap:

- Econnetic B.V. (via verbondenheid directeur).

Voorstel tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2017

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen is het verlies over het boekjaar 2017 ten bedrage van € 90.284 in mindering gebracht op de overige reserves. Dit is reeds in de jaarrekening verwerkt.

GRONDSLAGEN VOOR DE BALANSWAARDERING

Algemeen

De waardering van activa en passiva vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Vorderingen

De vorderingen op en leningen aan deelnemingen alsmede de overige vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk zijn aan de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Vorderingen

De kortlopende vorderingen betreffen de vorderingen met een looptijd korter dan één jaar. Deze worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

3.3 Toelichting op de jaarrekening

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de onderneming. Het betreffen de direct opeisbare vorderingen op kredietinstellingen en kasmiddelen.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden betreffen de schulden met een looptijd korter dan één jaar. Deze worden bij eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Het resultaat wordt tevens bepaald met inachtneming van de verwerking van ongerealiseerde waardeveranderingen van op reële waarde gewaardeerde vastgoedbeleggingen en de onder de vlottende activa opgenomen effecten.

Netto-omzet

Onder netto-omzet wordt verstaan de opbrengst van de in het verslagjaar geleverde goederen en verleende diensten onder aftrek van kortingen en de over de omzet geheven belastingen.

Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van goederen worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper. De kostprijs van deze goederen wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -kosten van uitgegeven en ontvangen leningen en tegoeden.

3.4 Toelichting op de balans

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Financiële vaste activa [1]

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Andere deelnemingen		
Groen Gas Almere B.V.	8.000	8.000

De stichting heeft een belang van 20% in Groen Gas Almere B.V.

Vorderingen op participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen

Aandeelhouderslening Groen Gas Almere B.V.	510.000	510.000
--	---------	---------

Overige vorderingen

Lening u/g Hollandia Seafrost Trading B.V.	210.487	237.580
Lening u/g Duurzaam Vastgoed Partners B.V.	163.200	178.800
Lening u/g Koel- en Vriesbedrijf Kalter Marknesse	241.667	250.000
Lening u/g De Torenhoeve Biogas B.V.	500.000	0
Lening u/g BeGreen	500.000	0
	<u>1.615.354</u>	<u>666.380</u>

	2017	2016
	€	€
<i>Lening u/g Hollandia Seafrost Trading B.V.</i>		
Stand per 1 januari	237.580	0
Verstreking in boekjaar	0	237.580
Aflossing in boekjaar	(27.093)	0
Stand per 31 december	<u>210.487</u>	<u>237.580</u>

De aflossingsverplichting voor het komende boekjaar bedraagt € 25.008.

<i>Lening u/g Duurzaam Vastgoed Partners B.V.</i>		
Stand per 1 januari	178.800	1.200
Verstreking in boekjaar	0	178.800
Aflossing in boekjaar	(15.600)	(1.200)
Stand per 31 december	<u>163.200</u>	<u>178.800</u>

De aflossingsverplichting voor het komende boekjaar bedraagt € 14.400

3.4 Toelichting op de balans

	2017	2016
	€	€
<i>Lening u/g Koel- en Vriesbedrijf Kalter Marknesse</i>		
Stand per 1 januari	250.000	0
Verstreking in boekjaar	0	250.000
Aflossing in boekjaar	(8.333)	0
Stand per 31 december	<u>241.667</u>	<u>250.000</u>

De aflossingsverplichting voor het komende boekjaar bedraagt € 50.000.

<i>Lening u/g De Torenhoeve Biogas B.V.</i>		
Stand per 1 januari	0	0
Verstreking in boekjaar	500.000	0
Stand per 31 december	<u>500.000</u>	<u>0</u>

De aflossingsverplichting voor het komende boekjaar bedraagt € 62.500.

<i>Lening u/g BeGreen</i>		
Stand per 1 januari	0	0
Verstreking in boekjaar	500.000	0
Stand per 31 december	<u>500.000</u>	<u>0</u>

De aflossingsverplichting voor het komende boekjaar bedraagt nihil.

3.4 Toelichting op de balans

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen [2]

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Handelsdebiteuren		
Debiteuren	68.027	35.505

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Omzetbelasting	25.897	0
----------------	--------	---

Overlopende activa

Vooruitbetaalde kosten	1.840	948
Rente spaarrekeningen	21.029	77.610
Rente aandeelhouderslening	55.950	0
	78.819	78.558

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Liquide middelen [3]		
Rabobank, rekening-courant	58.921	2.910
Rabobank, spaarrekening	4.271.168	5.474.009
Kruisposten	0	16
	4.330.089	5.476.935

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

3.4 Toelichting op de balans

PASSIVA

STICHTINGSVERMOGEN [4]

	2017	2016
	€	€
Overige reserves		
Stand per 1 januari	(42.231)	0
Uit voorstel resultaatbestemming	(90.284)	(41.296)
Stand per 31 december	<u>(132.515)</u>	<u>(41.296)</u>

LANGLOPENDE SCHULDEN [5]

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Overige schulden		
Lening o/g Provincie Flevoland	6.495.000	6.495.000
Green Deal middelen Provincie Flevoland	197.967	290.051
	<u>6.692.967</u>	<u>6.785.051</u>

	2017	2016
	€	€
<i>Lening o/g Provincie Flevoland</i>		
Stand per 1 januari	6.495.000	6.495.000
Stand per 31 december	<u>6.495.000</u>	<u>6.495.000</u>

Dit betreft een subsidie in de vorm van een geldlening, verstrekt door Gedupeerde Staten van Flevoland. Over de hoofdsom is de stichting aan de provincie geen rente verschuldigd. De geldlening dient 31 december 2034 door de stichting onder de condities van de geldlening te worden terugbetaald. Na 8 jaar, derhalve in 2022, vindt er een midterm review plaats van de lening. Hierbij wordt getoetst op de behaalde resultaten, de portfolio, bijbehorende risico's en de door de stichting gehanteerde werkwijze. Voor de nadere voorwaarden verwijzen wij naar de overeenkomst van geldlening kenmerk 1550439.

<i>Green Deal middelen Provincie Flevoland</i>		
Stand per 1 januari	290.051	337.645
Realisatie in boekjaar	(92.084)	(47.594)
Stand per 31 december	<u>197.967</u>	<u>290.051</u>

3.4 Toelichting op de balans

KORTLOPENDE SCHULDEN [6]

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Handelscrediteuren		
Crediteuren	23.422	3.435
Crediteuren Econnetic B.V.	31.321	24.412
	<u>54.743</u>	<u>27.847</u>
 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	<u>0</u>	<u>761</u>
 Overlopende passiva		
Project- en overige kosten Econnetic B.V.	15.241	0
Accountantskosten	1.500	1.500
Administratiekosten	3.000	1.500
Overige te betalen bedragen	1.250	15
	<u>20.991</u>	<u>3.015</u>

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Voorwaardelijke verplichtingen en belangrijke financiële verplichtingen

Huurverplichtingen

De stichting heeft een huurcontract afgesloten voor de huur van kantoorruimte. De huurverplichting bedraagt € 4.116 per jaar en is per kwartaal opzegbaar.

3.5 Toelichting op de staat van baten en lasten

	2017	2016
	€	€
Baten [7]		
Omzet adviesdiensten	26.025	25.059
Realisatie Green Deal middelen	92.084	47.592
Exploitatiesubsidie Provincie Flevoland	0	135.993
	<u>118.109</u>	<u>208.644</u>
Projectkosten [8]		
Advieskosten projecten	18.363	28.563
Advieskosten projecten - Econnetic B.V.	73.721	19.031
	<u>92.084</u>	<u>47.594</u>
Management- en bestuurskosten		
Managementvergoeding - Econnetic B.V.	173.355	175.582
Vergoedingen Raad van Toezicht	15.712	19.054
	<u>189.067</u>	<u>194.636</u>
Overige bedrijfskosten [9]		
Huisvestingskosten	3.725	4.339
Verkoopkosten	8.075	5.383
Kantoorkosten	1.414	3.906
Algemene kosten	1.435	72.631
	<u>14.649</u>	<u>86.259</u>
<i>Huisvestingskosten</i>		
Huur onroerend goed	<u>3.725</u>	<u>4.339</u>
<i>Verkoopkosten</i>		
Reclame- en advertentiekosten	3.338	1.782
Reis- en verblijfkosten	4.737	3.601
	<u>8.075</u>	<u>5.383</u>
<i>Kantoorkosten</i>		
Kantoorbenodigdheden	66	1.244
Telecommunicatie	831	920
Internetkosten	517	1.742
	<u>1.414</u>	<u>3.906</u>

3.5 Toelichting op de staat van baten en lasten

	2017	2016
	€	€
<i>Algemene kosten</i>		
Accountantskosten	1.758	1.150
Administratiekosten	7.514	3.216
Advieskosten	13.307	2.866
Zakelijke verzekeringen	2.270	2.170
BTW niet verrekenbaar	15.093	61.508
BTW niet verrekenbaar - voorgaande jaren	(38.521)	0
Overige algemene kosten	14	1.721
	<u>1.435</u>	<u>72.631</u>

Financiële baten en lasten

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten [10]

Rente spaarrekening Rabobank	21.029	47.159
Rente aandeelhouderslening Groen Gas Almere B.V.	25.500	25.500
Rente leningen u/g	35.093	6.090
Ontvangen afsluitprovisie	6.000	0
	<u>87.622</u>	<u>78.749</u>

Rentelasten en soortgelijke kosten [11]

Bankkosten en provisie	<u>215</u>	<u>200</u>
------------------------	------------	------------

Lelystad, 14 mei 2018
Stichting DE-on

de heer drs. H.J. de Vries
directeur

de heer ir. J.F. Schut
voorzitter Raad van Toezicht

de heer mr. M.W.F. Oosterhuis
lid Raad van Toezicht

de heer dr. G.J. Zijlstra
lid Raad van Toezicht

4. OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en de Raad van Toezicht van Stichting DE-on statutair gevestigd te Lelystad

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting DE-on te Lelystad gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting DE-on per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting DE-on zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het verslag van de directie en Raad van Toezicht;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het verslag van de directie en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het verslag van de Raad van Toezicht.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Dronten, 14 mei 2018

Flynth adviseurs en accountants B.V.

A.J. Holsappel AA
accountant

Subsidievoorwaarden (1499416)stichting DE-on behorende bij subsidiebesluit GS d.d. 22 juli 2014 (1550439)

1. Doel van de subsidie:

De provincie Flevoland geeft met deze subsidie aan de stichting DE-on (lees verder: de stichting) uitvoering aan haar streven om de energietransitie van een traditionele energiehuishouding naar een duurzame energiehuishouding te versnellen teneinde in 2020 een volledige klimaatneutrale energiehuishouding te bereiken. De stichting heeft tot doel aan deze versnelling actief bij te dragen en zal deze subsidie in overeenstemming met de navolgende subsidievoorschriften aanwenden voor het bekostigen van het (doen) ontwikkelen en het (mede)financieren van projecten (door middel van participaties, garanties en het verstrekken van (al dan niet achtergestelde) leningen) welke gericht zijn op zowel besparing en/of het duurzaam opwekken van energie in die delen van de markt die zich autonoom niet, onvoldoende of traag ontwikkelen.

2. Aard van de door de stichting met de subsidie van de provincie Flevoland mede te financieren projecten

- a) De projecten moeten aantoonbaar bijdragen aan de bij punt 1 bedoelde energietransitie.
- b) De stichting ondersteunt alleen die projecten waarbij sprake is van bewezen technologieën.
- c) De stichting ondersteunt met name projecten waarbij sprake is van knelpunten (zoals maatschappelijk draagvlak of juridische, milieutechnische of financiële knelpunten) die realisatie op korte termijn (hiermee wordt bedoeld een periode van maximaal twee jaar) belemmeren.
- d) Bij de beoordeling van de vraag of, en zo ja, in welke vorm door de stichting aan een derde een financiële bijdrage (lening, participatie of garantie) kan worden verstrekt, dient de stichting rekening te houden met de volgende zaken:
 - bij het voorstel of de aanvraag dient zowel het financieel, milieu/energie als overig maatschappelijk rendement beoordeeld te worden.
 - in geval van (achtergestelde)leningen en garanties dient de stichting vooraf een risicoanalyse op te stellen. De lening of garantie mag uitsluitend worden gebruikt voor investeringen waarvoor banken niet bereid zijn op passende voorwaarden het benodigde leningbedrag volledig te verstrekken. De stichting kan zelf per project bepalen of, en zo ja, hoeveel rente zij in rekening brengt voor de door haar verstrekte leningen of welke garantievergoeding zij vraagt.
 - in geval van participaties dient de stichting vooraf een goede risico-inschatting en overeenkomst met derden te maken waarin de governance van de gezamenlijke onderneming (project BV) naar behoren is vastgelegd.
- e) De projecten waar de stichting zich op richt, bevinden zich geheel of gedeeltelijk in de provincie Flevoland of gaan zich op korte termijn (hiermee wordt bedoeld een periode van maximaal 2 jaar) in Flevoland bevinden en leveren een duidelijke meerwaarde voor de provincie Flevoland op (in de zin van een bijdrage aan de energiebesparing en/of verduurzaming van de energiehuishouding en/of bevorderen van de werkgelegenheid).
- f) Een project dat door de stichting wordt ondersteund, wordt gedreven door een rechtspersoon. Bij voorkeur financiert de stichting speciaal voor het project opgerichte project BV's. Bij kleine projecten waarbij geen project BV wordt opgericht, kan de stichting rechtstreeks middelen ter beschikking stellen aan de initiatiefnemer/ondernemer. In de financieringsovereenkomst zal dan nadrukkelijk worden opgenomen dat de verstrekte middelen enkel mogen worden ingezet voor de financiering van het betreffende energiebesparingsproject of project voor de opwekking van duurzame energie. In geen geval zal de stichting kapitaal verstrekken aan ondernemingen in moeilijkheden. Vervolgfinanciering van eerder door de stichting ondersteunde projecten die in moeilijkheden zijn gekomen, wordt niet uitgesloten.
- g) Het door de stichting te verstrekken kapitaal dient direct ten goede te komen aan het project waarvoor het kapitaal wordt verstrekt en komt niet ten goede aan andersoortige projecten die door moeder-, dochter-, of zusterondernemingen van het project worden uitgevoerd.

3. Beoogde resultaten van subsidiëring van de stichting

Voor deze subsidie worden van de stichting de volgende resultaten verwacht:

- a) De stichting zal de ten laste van de subsidie beschikbare investeringsmiddelen volledig investeren in daarvoor kwalificerende projecten binnen een periode van maximaal 8 jaar.
- b) In genoemde periode van 8 jaar wordt de subsidie aangewend voor de ondersteuning van daarvoor in aanmerking komende projecten met het oogmerk dat langs die weg een bedrag aan investeringen in energiebesparing en duurzame opwekking in de markt wordt losgemaakt van tenminste €30 miljoen (uitgaande van €6,5 miljoen aan investeringsmiddelen betekent dit een beoogde vermenigvuldigingsfactor of multiplier van 5).
- c) De stichting spant zich in om deze resultaten binnen de beoogde termijn te realiseren en om bovengenoemde multiplier te verhogen, door actief de mogelijkheden van herfinanciering door derden van gerealiseerde projecten te onderzoeken. Indien herfinanciering mogelijk blijkt, zal de stichting de uit herfinanciering opnieuw ter beschikking gekomen middelen kunnen hergebruiken om aldus revolverend nieuwe projecten te ondersteunen, met inachtneming van de afspraken omtrent de beëindiging van de activiteiten na 20 jaar.
- d) Uitgaande van een beoogde multiplier van 5, een beoogd totaal gerealiseerde investering van projecten (samen met partners) van € 30 miljoen, zal met de aanwending van de subsidie voor de ondersteuning van de projecten een CO₂-reductie van alle projecten tezamen van tenminste 8.000 ton CO₂/jaar worden nagestreefd.

Tussentijdse beoordeling (twee jaar na oprichting, zie punt 9)

- e) ANa twee jaar dienen financieringsovereenkomsten te zijn afgesloten, dan wel in vergaande staat van onderhandeling te verkeren die een totaal van €2 miljoen aan door de stichting te verstrekken middelen bedragen. De betreffende projecten ondersteunen de doelstellingen met betrekking tot de multiplier en CO₂-reductie conform bovengenoemde resultaten van de subsidie. Na vier jaar is bovenbedoeld bedrag van €2 miljoen toegenomen tot tenminste €5 miljoen.

4. Door de stichting te hanteren uitsluitingscriteria bij aanwending van de met de subsidie te ondersteunen projecten

Voor de aanwending van de subsidie gelden voor alle projecten de volgende uitsluitingscriteria:

- a) Gemaximeerde bijdrage: tot maximaal €3 miljoen kan door de stichting worden ingezet om een individueel project te steunen;
- b) Minderheidsbelang: een project kan door de stichting tot ten hoogste een minderheidsdeel van de financiering worden ondersteund. Concreet betekent dit dat de ondersteuning van een project bij een financiering altijd minder dan 50% van het benodigde vreemd vermogen betreft of bij een participatie altijd minder dan 50% in het benodigde eigen vermogen (bij ondersteuning van een project door participatie in het eigen vermogen in combinatie met het verstrekken van een financiering geldt tevens de randvoorwaarde van de in acht te nemen multiplier van 5);
- c) Ondergrens: De stichting hanteert bij het inzetten van haar financiële instrumenten een ondergrens van €0,1 miljoen.

5. Algemene voorwaarden en verplichtingen

- a) De met aanwending van de subsidie gefunde participaties, garanties of geldleningen van de stichting in en aan duurzame energieprojecten en energiebesparende activiteiten worden zo veel mogelijk ingericht op het weer vrijkomen en terugontvangen door de stichting van de verstrekte gelden voor einddatum, zijnde 31 december 2034. De maximale looptijd van door de stichting vanuit de subsidie te verstrekken leningen en garanties zal eindigen uiterlijk voor de einddatum van de subsidie. Bij het nemen van participaties worden daar waar mogelijk op voorhand exit afspraken gemaakt met de einddatum van de subsidie als uiterste exit datum.
- b) De subsidie mag door de stichting uitsluitend worden aangewend voor het in sub a) bedoelde ondersteunen van projecten en voor het dekken van daarmee samenhangende

kosten van de stichting, het bekostigen van het door de stichting (doen) ontwikkelen van in aanmerking komende kosten daaronder begrepen.

- c) Indien door de aard en het verloop van de met de subsidie ondersteunde projecten, door marktomstandigheden en/of door andere omstandigheden achterblijvende projectresultaten, op einddatum de vanuit de subsidie door de stichting verstrekte investerings- en leningsgelden niet of onvoldoende zijn vrijgekomen en aldus niet aan de stichting zijn terugbetaald (waaronder ook begrepen terugbetaling van uitgekeerde garanties) waardoor de stichting de subsidie niet in haar geheel zal kunnen terugbetalen, treden Gedeputeerde Staten en de stichting tijdig in overleg over een voor alle belanghebbenden redelijke oplossing voor subsidievaststelling, kosten en terugbetaling.
- d) De stichting dient het nog niet uitgezette deel van de subsidie niet risicovol, vastrentend te beleggen bij een bank binnen de EU die voldoet aan de wet FIDO (Financiering Decentrale Overheden, tenminste AA-minus rating). Het is de stichting niet toegestaan risico's met derivaten af te dekken.
- e) Het staat de stichting te allen tijde vrij om tot vervroegde terugbetaling van (delen) van de subsidie over te gaan.
- f) De met de subsidiegelden verstrekte leningen en garanties mogen uitsluitend worden verstrekt en participaties mogen daarmee uitsluitend worden aangegaan met in achtneming van de staatssteunregels van de Europese Unie. Dit betekent dat de stichting op basis van de subsidie uitsluitend steun (lening, participatie, garantie) mag verlenen als op deze steun de minimusregels van toepassing zijn, of de steun onder de Algemene groepsvrijstellingsverordening (AGVV)/ PB EU 800/2008 valt. Indien tijdens de looptijd van deze beschikking deze staatssteunregels wijzigen, dient de stichting de (door de Europese Unie) gewijzigde staatssteunregels te volgen. De stichting vermeldt bij ieder besluit tot het verstrekken van een lening of garantie of het aangaan van participaties expliciet de toepasselijke regeling alsmede de betreffende bepaling(en) waarop de steunverlening is gestoeld en waaruit blijkt dat de steun onder de minimisverordening of de algemene groepsvrijstellingsverordening valt.
- g) De stichting is verantwoordelijk voor het voldoen aan alle procedurele vereisten die voortvloeien uit de staatssteunbepalingen in het VwEU, waaronder de verantwoordelijkheid van de stichting voor de eventuele aanmelding of kennisgeving van de steun bij de Europese Commissie.
- h) De stichting maakt in communicatie over haar activiteiten in relatie tot de subsidie duidelijk dat deze mogelijk worden gemaakt door de provincie Flevoland.
- i) De stichting houdt in haar administratie van uitgaven en inkomsten duidelijke scheiding tussen subsidie afkomstig van de provincie Flevoland en eventueel van derden afkomstige gelden.
- j) De stichting is verplicht Gedeputeerde Staten desgevraagd alle haar vrijelijk ter beschikking staande informatie te geven die Gedeputeerde Staten nodig achten om te kunnen nagaan of de stichting in staat is de subsidie op einddatum terug te betalen.
- k) De stichting moet medewerking verlenen aan een door Gedeputeerde Staten eventueel in te stellen controle of onderzoek.

6. Voorwaarden en verplichtingen ten aanzien van de periodieke rapportage

- a) De stichting voert haar activiteiten in relatie tot de subsidie uit op basis van een meerjarig beleidsplan voor een periode van vijf jaar, dat elke vijf jaar wordt geactualiseerd.
- b) Jaarlijks voor 15 november verstrekt de stichting een in relatie tot de subsidie bondig en vanuit de doelstelling van de subsidie inzichtelijk activiteitenplan, aangevuld met een meerjarige financiële planning ter informatie voor aan Gedeputeerde Staten.
- c) Jaarlijks voor 15 mei legt de stichting de jaarrekening, het jaarverslag en de bijbehorende accountantsverklaring over het afgelopen jaar ter informatie voor aan Gedeputeerde Staten. Het jaarverslag bevat een directieverslag en biedt in ieder geval inzicht in:
 - de fondsstrategie met betrekking tot de subsidie en eventuele koerswijzigingen daarin
 - de uitgevoerde projecten voor de subsidie, inclusief de bijbehorende investeringen met een keuzeverantwoording;
 - financieel verloop (tempo van investeringen) van de subsidie in de tijd;
 - de inkomsten uit de op basis van de subsidie verstrekte leningen, garanties of participaties;

- risicospreiding in de projectenportfolio van de subsidie en de mate waarin en de manier waarop risico's zijn afgedekt;
 - inhoudelijke en financiële koerswijzigingen ten aanzien van de subsidietoepassingen en effecten voor het volgende jaar.
 - de getotaliseerde en individueel geleverde projectbijdragen aan de Flevolandse doelstellingen vanuit de subsidietoepassingen, waaronder de CO₂-emissiereductie en de hoeveelheid opgewekte duurzame energie.
 - alle gegevens overeenkomstig aan de Green Deal verbonden rapportagevoorwaarden.
- Bij de jaarrekening verantwoordt de stichting middels een rapportage hoe zij per project invulling heeft gegeven aan het bepaalde in punt 5 f en g.

e) Bestuurlijk overleg.

Alvorens de stichting haar activiteitenplan en jaarbegroting afrondt, wordt er een bestuurlijk overleg gehouden over de subsidietoepassing. In dit overleg kunnen Gedeputeerde Staten suggesties voor het komende jaar doen.

7. Meldingsplicht

De stichting meldt aan Gedeputeerde Staten onverwijld schriftelijk indien:

- a) Een activiteit die vanuit de subsidie is gefund, moet worden veranderd of beëindigd. In de melding moeten de relevante feiten en omstandigheden staan die hiertoe hebben geleid;
- b) Materiële afwijkingen van (de verplichtingen in) de beschikking tot subsidieverlening;
- c) Materiële wijzigingen in de financiële en organisatorische verhouding met derden.

Deze meldingsplicht geldt tot aan de vaststelling van subsidie.

8. Toestemming Gedeputeerde Staten

Op deze subsidie is afdeling 4.2.8 van de Algemene wet bestuursrecht met uitzondering paragraaf 4.2.8.5 van toepassing.

Voor de volgende rechtshandelingen van de stichting is toestemming van Gedeputeerde Staten vereist:

- a) Het materieel wijzigen van de grondslag van de subsidieactiviteiten zijnde het op de subsidie betrekking hebbende deel van het businessplan en de statuten;
- b) De wijze waarop gelden van derden administratief gescheiden worden van de gelden afkomstig van de provincie en de wijze van splitsing van de middelen ten tijde van de vereffening;
- c) Het aangaan van kredietenovereenkomsten en overeenkomsten van geldlening, waaronder leningen van andere overheden, waarmee de stichting conform haar statuten haar inkomen kan vormen.
- d) Het voor datum subsidievaststelling en terugbetaling ontbinden van de rechtspersoon;
- e) Het voor datum subsidievaststelling en terugbetaling doen van aangifte tot haar faillissement of het aanvragen van haar surseance van betaling.

9. Tussentijdse beoordeling

Tijdens de projectontwikkelperiode (eerste 8 jaren na verlening van de subsidie) vindt er 2, 4 en 8 jaren na verlening een tussentijdse beoordeling plaats van de wijze waarop de stichting met de subsidie omgaat. Hiervoor wordt door de stichting een voortgangsrapportage opgesteld, waarbij deze voortgangsrapportage kan plaatsvinden als een aanvulling op het jaarverslag van de stichting. Deze voortgangsrapportage wordt uitgebreid getoetst op de behaalde resultaten, het portfolio, bijbehorende risico's en de door de stichting gehanteerde werkwijze. Een belangrijk criterium zal zijn hoe de vooruitzichten zijn ten aanzien van het inzetten van de beschikbaar gestelde financiële middelen in projecten. Als op de genoemde beoordelingsmomenten onvoldoende gelden zijn bestemd en weggezet (zoals nader omschreven in art. 3, lid a, e en f van deze subsidievoorwaarden), kan de provincie besluiten nog niet uitgezette gelden tussentijds terug te vorderen. (Het bepaalde in artikel 5 onder c van deze subsidievoorwaarden is dan van overeenkomstige toepassing).

Tijdens de beheerfase (8 tot 20 jaren na oprichting van de stichting) vindt er na 13 en 18 jaar na oprichting een tussentijdse beoordeling plaats van de subsidie (vastgelegd in een vergelijkbare voortgangsrapportage). Ook hierbij zal uitgebreid worden getoetst op de behaalde resultaten, het portfolio, bijbehorende risico's en de door de stichting gehanteerde werkwijze.

Indien de tussentijdse beoordeling daartoe aanleiding geeft, zorgt de stichting voor een actualisatie van het bij punt 6 sub a genoemde meerjarig beleidsplan met betrekking tot de subsidie.

De tussentijdse beoordelingsmomenten kunnen ook aanleiding zijn de subsidievoorwaarden te wijzigen.